
VAHA PROGRAMI II

SARP (Samanlı Art&Protection) PROJESİ

Samanlı Dağları Ornitoloji Raporu

Güler Bozok - Ergün Bacak - Zafer Kılıçoğlu

Kara ağaçkakan

Fotoğraf: Özlem Rodoplu

Kasım 2023 - Ekim 2024

Samanlı Dağları Ornitoloji Raporu

1. Genel Bilgi

Kuşlar, dünya genelinde yaklaşık 10.000 farklı türü bulunan, Aves sınıfına ait omurgalı hayvanlardır. Tüyleri, uçmalarını sağlar ve vücut ısını korur; kanatları ise uçmalarına yardımcı olur ve farklı türlerde farklı şekillerde evrimleşmiştir. Kuşlar, beslenme alışkanlıklarına göre çeşitlilik gösteren gagalara sahiptir ve yumurtlayarak çoğalır.

Kuşlar, ekosistemlerde birçok önemli rol oynar ve ekosistem sağlığının korunmasında kritik bir öneme sahiptir. Meyve ve tohumlarla beslenirken, tohumları geniş alanlara yayarak bitki örtüsünün çeşitliliğini ve yayılımını sağlar. Ayrıca, zararlı böcek popülasyonlarını kontrol ederek tarım alanlarının ve ormanların sağlığını korur. Akbabalar ve diğer leş yiyici kuşlar, ölü hayvanları temizleyerek hastalıkların yayılmasını önler ve ekosistemin temiz kalmasına yardımcı olur. Kuşlar, besin zincirinin önemli bir parçasıdır ve hem avcı hem de av olarak ekosistemdeki enerji akışını ve dengeyi sağlar. Kuşların göç davranışı, mevsimsel değişikliklerin etkisiyle belirli bir zaman diliminde yaşadıkları yerleri terk edip, daha uygun iklim koşullarına sahip bölgelere doğru hareket etme davranışıdır. Bu davranış, özellikle kış aylarının sert geçmesiyle hayatta kalmak, üreme döneminin başlaması ve yiyecek kaynaklarının artması için son derece önemlidir. Kuşlar, göç yollarını genellikle içgüdüsel olarak belirler ve bu yollar, türler arasında farklılık gösterebilir. Kuşların üreme dönemi genellikle ilkbahar ve yaz aylarına denk gelir. Dişi kuşlar, genellikle otlar, yapraklar ve tüylerle kaplanmış yuvalar yapar ve yumurtalarını bu yuvalara bırakır. Kuşların beslenme alışkanlıkları, türlerine ve yaşadıkları habitatlara göre büyük farklılıklar gösterir. Çoğu kuş türü böcekler, tohumlar, meyveler ve nektar ile beslenir. Örneğin, çıvgınlar çoğunlukla böcekler ve örümceklerle beslenirken, ispinoz gibi türler üreme dönemleri dışında çoğunlukla tohumlarla beslenir, üveyik gibi türler ise tamamen tohumcudur.

Kuşlar, mitolojide, sanatta ve edebiyatta önemli bir yer tutar. Bazı kuş türleri, belirli kültürlerde sembolik anlamlar taşır. Kuş gözlemciliği turizmi, doğa turizmi ve eğitim programları gibi faaliyetler, kuşların kültürel ve ekonomik değerini artırır. Bu da doğa koruma çalışmalarına olan ilgiyi ve desteği artırır.

Şekil 1: Orman sağlığı açısından önemli olan türlerden Büyük baştankara ve Boğmaklı ardıç

1.1.Doğa Koruma Çalışmalarında Kuşların Önemi

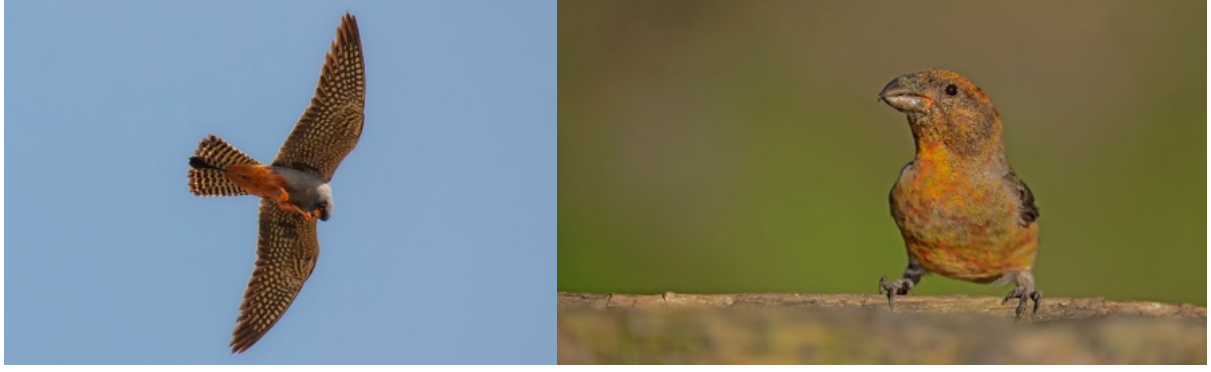
Kuşlar, doğa koruma çalışmalarında önemli bir rol oynar ve bu çalışmaların odak noktası olmalıdır. Kuşlar, ekosistem sağlığının göstergesi olarak kullanılır ve popülasyonlarındaki değişiklikler, çevresel değişikliklerin ve habitat kaybının erken uyarı işaretleri olabilir. Farklı kuş türlerinin korunması, genel ekosistem sağlığını ve biyolojik çeşitliliği destekler. Kuşlar, tohum yayılımı, zararlı böcek kontrolü ve leş temizliği gibi ekosistem hizmetleri sağlar ve bu hizmetler, ekosistemlerin sürdürülebilirliğini ve işleyişini destekler. Kuş gözlemciliği, doğa turizmi ve eğitim programları gibi faaliyetler, kuşların kültürel ve ekonomik değerini artırır ve doğa koruma çalışmalarına olan ilgiyi ve desteği artırır.

2. Samanlı Dağları ve Kuşlar

Samanlı Dağları, Türkiye'nin kuzeybatısında yer alan ve Kocaeli, Bursa, Yalova ve Sakarya illerini kapsayan geniş bir dağ silsilesidir. Bu bölge, kuşlar açısından oldukça önemli yaşam alanları sunar. Samanlı Dağları, kuşlar için sunduğu zengin habitat çeşitliliği ve stratejik konumu ile ekolojik açıdan büyük bir öneme sahiptir. Bu bölge, kuş gözlemcileri ve doğa severler için de ideal bir keşif rotasıdır.

2.1.Biyolojik Çeşitlilik

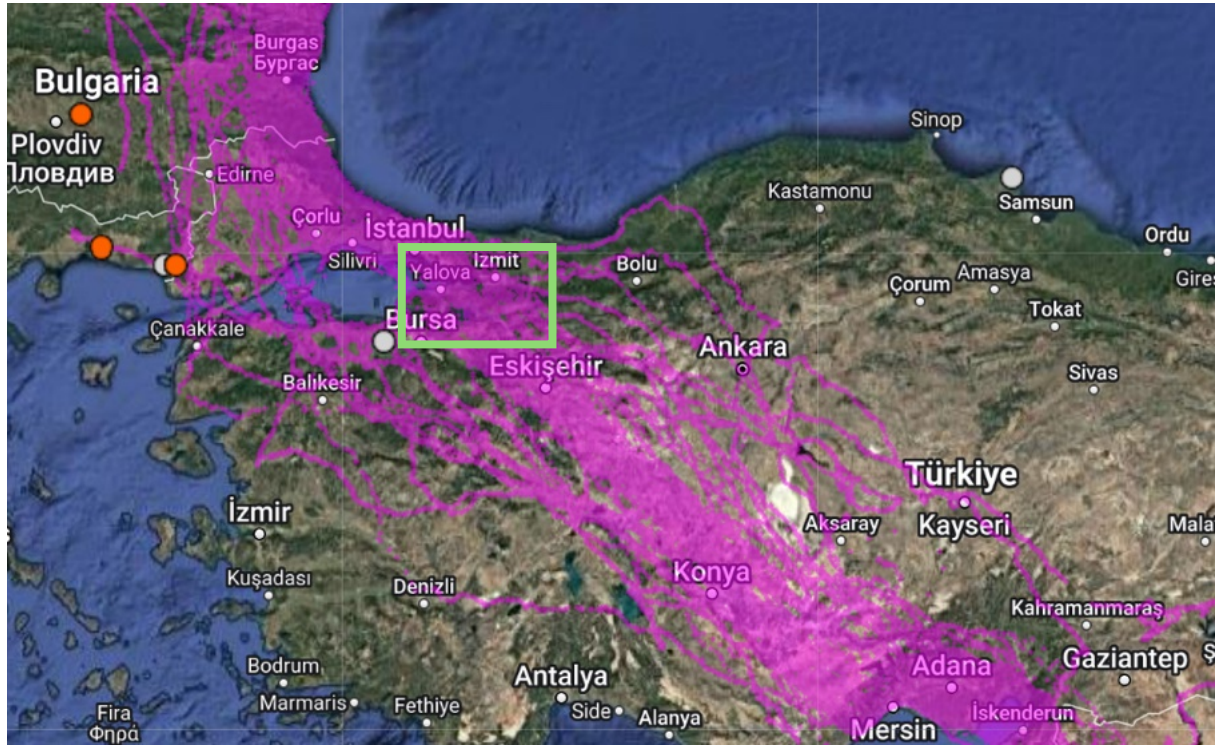
Samanlı Dağları, zengin biyolojik çeşitliliği ile dikkat çeker. Bu dağlar, çeşitli orman türleri, sulak alanlar ve açık alanlar gibi farklı habitatları barındırır. Bu çeşitlilik, birçok kuş türünün burada yaşamasına ve üremesine olanak tanır. Özellikle ormanlık alanlar, ağaçkakanlar ve orman ekosisteminde yaşayan ötücü kuşların yanı sıra alaca baykuş, şahin, atmaca, arı şahini gibi yırtıcı kuş türleri için de ideal yaşam alanları sunar.

2.2. Gç Yolu zerindeki Konumu

Kuş gleri, kuşların mevsimsel olarak üreme ve kışlama alanları arasında yaptığı uzun mesafeli yolculuklardır. G, kuşların yiyecek bulma, uygun iklim koşullarında yaşama, gün ışığından daha fazla yararlanma ve üreme alanlarına ulaşma ihtiyaçlarını karşılar. Göçmen kuşlar, genellikle yaz aylarını geçirmek için kuzey bölgelerine, kışı geçirmek için ise güney bölgelere doğru farklı mesafelerde göç eder.

Samanlı Dağları, kuş g yolları üzerinde stratejik bir konuma sahiptir. Göçmen kuşlar, bu bölgeyi dinlenme ve beslenme alanı olarak kullanır. Özellikle ilkbahar ve sonbahar aylarında, birçok göçmen kuş türü Samanlı Dağları'nda mola verir. Bu durum, bölgenin ekolojik önemini artırır.

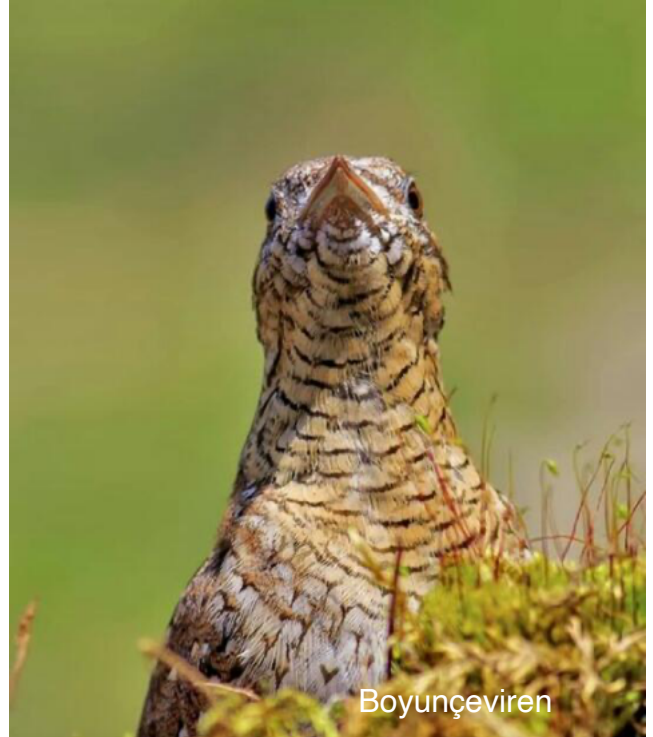
şekil 2: Uydu vericisi takılışmış leyleklerin g sırasındaki geçiş güzergahları, çalışma alanı yeşil ile işaretlenmiştir. (Kaynak: www.movebank.org Erişim Kasım 2024)

3. Habitatları ve Ekosistem Sağlığı

Samanlı Dağları, farklı habitatları barındırır. Bu alanlar, kuşların güvenli bir şekilde üreyebileceği ve beslenebileceği doğal ortamlar sağlar. Ayrıca, bu koruma alanları, ekosistem sağlığının korunmasına katkıda bulunur. Ormanlık alanlar, su kaynakları ve doğal bitki örtüsü, kuşların yaşam döngüsünü destekler.

3.1. Kuşların Yaşam Alanları

Kuşlar, dünya genelinde çok çeşitli habitatlarda yaşar. Bu habitatlar arasında ormanlar, sulak alanlar, çöller, dağlar, tarım arazileri ve yerleşim yerleri bulunur. Her kuş türü, belirli bir habitatta yaşamaya adapte olmuştur ve bu habitatlar, kuşların beslenme, üreme ve barınma ihtiyaçlarını karşılar. Sulak alanlarda daha çok ördekler, balıkçılar ve kıyı kuşları gibi türleri görmekteyiz. Göller, nehirler ve bataklıklar gibi sulak alanlar çok farklı tipte özellikle göçmen kuşlara ev sahipliği yapar. Açık alanları daha çok kartallar, şahinler ve keklik gibi türler tercih etmektedir. Bu türler stepelerde, orman açıklıklarında ve tarım arazilerinde yaşar. Ormanlık alanlarda daha çok ağaçkakanlar, baykuşlar ve ispinozlar gibi türleri görmekteyiz; bu türler ormanlık alanlarda yaşar ve ağaç kovuklarında yuva yapar. Tohum taşıyan, böceklerle beslenen türler ormanların sağlığı açısından çok daha önemlidir.

4. Samanlı Dağları saha ve literatür çalışmaları

Alanda yapılan arazi çalışmaları ve literatür araştırmaları sonucunda 127 tür kuş tespit edilmiştir. Alanda yapılacak olan özellikle göç izlemeleri alandaki bilinen tür çeşitliliğini artıracaktır. Bu çalışma Samanlı Dağları'nın ormanlık alanlarını kapsamaktadır. Sulak alanlar ve diğer yerleşim yerleri rapora dahil edilmemiştir.

Bölgede bulunan kuşların listesi, alandaki durumu ve tehdit kategorisi

	Tür Adı	Bilimsel adı	Üreme Durumu	IUCN
1	Kaya Güvercini	<i>Columba livia</i>	Ürüyor	LC
2	Kumru	<i>Streptopelia decaocto</i>	Ürüyor	LC
3	Ak Karınlı Ebabil	<i>Tachymarptis melba</i>	Üremesi	LC
4	Yılan Kartalı	<i>Circaetus gallicus</i>	Ürüyor	LC
5	Şahin	<i>Buteo buteo</i>	Ürüyor	LC
6	Yeşil Ağaçkakan	<i>Picus viridis</i>	Ürüyor	LC
7	Alakarga	<i>Garrulus glandarius</i>	Ürüyor	LC
8	Küçük Karga	<i>Coleus monedula</i>	Ürüyor	LC
9	Leş Kargası	<i>Corvus cornix</i>	Ürüyor	LC
10	Büyük Baştankara	<i>Parus major</i>	Ürüyor	LC
11	Orman Toygarı	<i>Lullula arborea</i>	Ürüyor	LC
12	Kır Kırlangıcı	<i>Hirundo rustica</i>	Ürüyor	LC
13	Çıvgın	<i>Phylloscopus collybita</i>	Ürüyor	LC
14	Sığırcık	<i>Sturnus vulgaris</i>	Ürüyor	LC
15	Karatavuk	<i>Turdus merula</i>	Ürüyor	LC
16	Kuyrukkakan	<i>Oenanthe oenanthe</i>	Ürüyor	LC
17	Serçe	<i>Passer domesticus</i>	Ürüyor	LC
18	Ak Kuyruksallayan	<i>Motacilla alba</i>	Ürüyor	LC
19	İspinoz	<i>Fringilla coelebs</i>	Ürüyor	LC
20	Tarla Kirazkuşu	<i>Emberiza calandra</i>	Ürüyor	LC
21	Bahçe Kirazkuşu	<i>Emberiza cirrus</i>	Ürüyor	LC
22	Kuzgun	<i>Corvus corax</i>	Ürüyor	LC

23	Çam Baştankarası	<i>Periparus ater</i>	Ürüyor	LC
24	Mavi Baştankara	<i>Cyanistes caeruleus</i>	Ürüyor	LC
25	Tepeli Toygar	<i>Galerida cristata</i>	Ürüyor	LC
26	Uzun Kuyruklu Baştankara	<i>Aegithalos caudatus</i>	Ürüyor	LC
27	Ökse Ardıcı	<i>Turdus viscivorus</i>	Ürüyor	LC
28	Saka	<i>Carduelis carduelis</i>	Ürüyor	LC
29	Leylek	<i>Ciconia ciconia</i>	Ürüyor	LC
30	Kukumav	<i>Athene noctua</i>	Ürüyor	LC
31	Öter Ardiç	<i>Turdus philomelos</i>	Ürüyor	LC
32	Kızılgardan	<i>Erithacus rubecula</i>	Ürüyor	LC
33	Kara Kızılkuyruk	<i>Phoenicurus ochruros</i>	Ürüyor	LC
34	Taşkuşu	<i>Saxicola rubicola</i>	Ürüyor	LC
35	Dağ Kuyruksallayanı	<i>Motacilla cinerea</i>	Ürüyor	LC
36	Sürmeli Çalikuşu	<i>Regulus ignicapilla</i>	Ürüyor	LC
37	Üveyik	<i>Streptopelia turtur</i>	Ürüyor	VU
38	Küçük Kumru	<i>Spilopelia senegalensis</i>	Ürüyor	LC
39	Ebabil	<i>Apus apus</i>	Üremesi	LC
40	Kara Leylek	<i>Ciconia nigra</i>	Ürüyor	LC
41	Arıkuşu	<i>Merops apiaster</i>	Üremesi	LC
42	Sarıasma	<i>Oriolus oriolus</i>	Ürüyor	LC
43	Kızılsırtlı	<i>Lanius collurio</i>	Ürüyor	LC
44	Saksağan	<i>Pica pica</i>	Ürüyor	LC
45	Ak Mukallit	<i>Hippolais pallida</i>	Ürüyor	LC
46	Kızıl Kırlangıç	<i>Cecropis daurica</i>	Ürüyor	LC
47	Ev Kırlangıcı	<i>Delichon urbicum</i>	Ürüyor	LC
48	Saz kamışçını	<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Ürüyor	LC
49	Ak Gerdanlı Ötleğen	<i>Curruca communis</i>	Ürüyor	LC
50	Bülbül	<i>Luscinia megarhynchos</i>	Ürüyor	LC
51	Arı Şahini	<i>Pernis apivorus</i>	Üremesi	LC

52	Florya	<i>Chloris chloris</i>	Ürüyor	LC
53	Çıtkuşu	<i>Troglodytes troglodytes</i>	Ürüyor	LC
54	Benekli Sinekkapan	<i>Muscicapa striata</i>	Ürüyor	LC
55	Söğüt Serçesi	<i>Passer hispaniolensis</i>	Ürüyor	LC
56	Kızıl Şahin	<i>Buteo rufinus</i>	Üremesi	LC
57	Karabatak	<i>Phalacrocorax carbo</i>	Ürüyor	LC
58	Kızıl Ardıç	<i>Turdus iliacus</i>	Üremiyor	LC
59	Ağaç İncirkuşu	<i>Anthus trivialis</i>	Ürüyor	LC
60	Çütre	<i>Emberiza cirrus</i>	Ürüyor	LC
61	Yeşil Çıvgın	<i>Phylloscopus trochiloides</i>	Üremesi	LC
62	Şakrak	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	Ürüyor	LC
63	Atmaca	<i>Accipiter nisus</i>	Ürüyor	LC
64	Tahtalı	<i>Columba palumbus</i>	Ürüyor	LC
65	Guguk	<i>Cuculus canorus</i>	Ürüyor	LC
66	Orman Alaca	<i>Dendrocopos major</i>	Ürüyor	LC
67	Kara Ağaçkakan	<i>Dryocopus martius</i>	Ürüyor	LC
68	Kayın Baştankarası	<i>Poecile palustris</i>	Ürüyor	LC
69	Bahçe Tırmaşıkkuşu	<i>Certhia brachydactyla</i>	Ürüyor	LC
70	Kocabaş	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Ürüyor	LC
71	Maskeli Ötleğen	<i>Sylvia melanocephala</i>	Ürüyor	LC
72	Ketenkuşu	<i>Linaria cannabina</i>	Ürüyor	LC
73	Çayır Taşkuşu	<i>Saxicola rubetra</i>	Üremiyor	LC
74	Alaca Ağaçkakan	<i>Dendrocopos syriacus</i>	Ürüyor	LC
75	Derekuşu	<i>Cinclus cinclus</i>	Ürüyor	LC
76	Alaca Baykuş	<i>Strix aluco</i>	Ürüyor	LC
77	Anadolu Sıvacısı	<i>Sitta krueperi</i>	Ürüyor	LC
78	Çaprazgaga	<i>Loxia curvirostra</i>	Ürüyor	LC
79	İbibik	<i>Upupa epops</i>	Ürüyor	LC
80	Ak Sırtlı Ağaçkakan	<i>Dendrocopos leucotos</i>	Ürüyor	LC

81	Küçük Akbaba	<i>Neophron percnopterus</i>	Bilinmiyor	EN
82	Küçük Orman Kartalı	<i>Clanga pomarina</i>	Üremiyor	LC
83	Saz Delicesi	<i>Circus aeruginosus</i>	Bilinmiyor	LC
84	Gökkuzgun	<i>Coracias garrulus</i>	Ürüyor	LC
85	Ortanca Ağačkakan	<i>Dendrocoptes medius</i>	Ürüyor	LC
86	Kızıl Başlı	<i>Lanius senator</i>	Ürüyor	LC
87	Söğütbülbülü	<i>Phylloscopus trochilus</i>	Üremiyor	LC
88	Kara Kulaklı Kuyrukkakan	<i>Oenanthe hispanica</i>	Bilinmiyor	LC
89	Tarla Ardıcı	<i>Turdus pilaris</i>	Üremiyor	LC
90	Dağbülbülü	<i>Prunella modularis</i>	Ürüyor	LC
91	Tarlakuşu	<i>Alauda arvensis</i>	Ürüyor	LC
92	Kara Başlı Kirazkuşu	<i>Emberiza melanocephala</i>	Ürüyor	LC
93	Çalıkuşu	<i>Regulus regulus</i>	Üremesi	LC
94	Bataklık Çintesi	<i>Emberiza schoeniclus</i>	Üremesi	LC
95	Sıvacı	<i>Sitta europaea</i>	Ürüyor	LC
96	Kerkenez	<i>Falco tinnunculus</i>	Ürüyor	LC
97	Karabaşlı Ötleğen	<i>Sylvia atricapilla</i>	Ürüyor	LC
98	Sarı Kuyruksallayan	<i>Motacilla flava</i>	Ürüyor	LC
99	Küçük Yeşil	<i>Picus canus</i>	Ürüyor	LC
100	Gökdoğan	<i>Falco peregrinus</i>	Ürüyor	LC
101	Küçük İskete	<i>Serinus serinus</i>	Ürüyor	LC
102	Boz Ötleğen	<i>Sylvia borin</i>	Üremesi	LC
103	Ekin Kargası	<i>Corvus frugilegus</i>	Bilinmiyor	LC
104	Boyunçeviren	<i>Jynx torquilla</i>	Ürüyor	LC
105	Küçük Ağačkakan	<i>Dryobates minor</i>	Ürüyor	LC
106	Delice Doğan	<i>Falco subbuteo</i>	Üremesi	LC
107	Ala Doğan	<i>Falco vespertinus</i>	Üremesi	VU
108	Kulaklı Orman	<i>Asio otus</i>	Ürüyor	LC
109	İshakkuşu	<i>Otus scops</i>	Ürüyor	LC

110	Gökçe Güvercin	<i>Columba oenas</i>	Ürüyor	LC
111	Çobanaldatan	<i>Caprimulgus europaeus</i>	Ürüyor	LC
112	Ağaç Serçesi	<i>Passer montanus</i>	Ürüyor	LC
113	Kaya Sıvacısı	<i>Sitta neumayer</i>	Ürüyor	LC
114	Orman tırnaşıkkuşu	<i>Certhia familiaris</i>	Ürüyor	LC
115	Kızılkuyruk	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Ürüyor	LC
116	Kamışbülbulü	<i>Cettia cetti</i>	Ürüyor	LC
117	Akgözlü Ötleğen	<i>Curruca crassirostris</i>	Ürüyor	LC
118	Çizgili Ötleğen	<i>Curruca nisoria</i>	Ürüyor	LC
119	Küçük Akgerdanlı Ötleğen	<i>Curruca curruca</i>	Ürüyor	LC
120	Akyanaklı Baştankara	<i>Poecile lugubris</i>	Ürüyor	LC
121	Karaalınlı	<i>Lanius minor</i>	Ürüyor	LC
122	Karabaşlı İskete	<i>Spinus spinus</i>	Ürüyor	LC
123	Dağ İspinozu	<i>Fringilla montifringilla</i>	Üremiyor	LC
124	Kaya Kirazkuşu	<i>Emberiza cia</i>	Ürüyor	LC
125	Kirazkuşu	<i>Emberiza citrinella</i>	Ürüyor	LC
126	Çulluk	<i>Scolopax rusticola</i>	Üremiyor	LC
127	Yaz atmacası	<i>Accipiter brevipes</i>	Üremesi	LC

Samanlı Dağları Kırıntı, Menekşe, Candarlı ve Senaiye yaylalarında 22-24 Nisan, 3-6 Mayıs ve 30 Ağustos 2024 tarihlerinde toplam 6 günlük arazi çalışması gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışmalarda bölgede üreyen ve göç eden kuşlar incelenmiştir. Üreyen kuşlarda üreme kodlarına göre kesin-olası ya da muhtemel üreme kayıtları tutulmuştur.

Bölgeyi transit göçte kullanan ve göç sırasında konaklama beslenme amaçlı kullanan kuşlar da tespit edilmeye çalışılmıştır.

Yapılan arazi çalışmalarında habitat incelemeleri saha gözlemleri de yapılmış, olası ve mevcut tehditler de not edilmiştir. Bu tehditlerin habitat ve kuşlar üzerindeki tehdit değerlendirmesi de raporda belirtilmiştir. İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi'nden kuş ve mantar uzmanı biyolog Ergün Bacak, Doğa Araştırmaları Derneği'nden kuş uzmanı biyolog Güler Bozok, İznik'ten kuş fotoğrafçısı ve gözlemcisi Özlem Rodoplu, Kayınormanı Derneği'nden kuş fotoğrafçısı ve gözlemcisi Zafer Kılıçoğlu ve dernek başkanı veteriner hekim Ahmet Bülent Üçok arazi çalışmalarında yer almıştır.

Yapılan arazi çalışlarında; Saka, karatavuk, serçe, tahtalı, öter ardıç, yeşil ağaçkakan, kara ağaçkakan, orman alaca ağaçkakan, kızılgerdan, kayın bastankarası, ak kuyruksallayan, leş kargası, şahin, kır kırlangıcı, kızıl başlı örümcek kuşu, kızılısırtlı örümcek kuşu, küçük iskete, sığircık, kaya güvercini, kukumav, çütre, ispinoz, dağ bülbülü, bahçe tırnaşıkkuşu, arıkuşu, ibibik, alakarga, kızılkuyruk, florya, mavi baştankara, büyük baştankara, çam baştankarası, uzun kuyruklu baştankara, bahçe kirazkuşu, orman toygarı, çaprazgaga gözlenmiştir.

Bölgede gözlem ve literatür çalışmaları sonucunda tespit edilen türlerden nesli tehlike altında olanlar ve alan için önemli olan kuş türleri değerlendirmeleri şu şekildedir:

4.1. Nesli Tehlikede Olan Kuşlar

Küçük Akbaba (*Neophron percnopterus*) - EN (Endangered)

Açık alanlar, kayalık bölgeler ve dağlık alanlarda yaşar. Ülkemizde yaz göçmenidir. Kayalık alanlarda yuva yapar.

Üveyik (*Streptopelia turtur*) - VU (Vulnerable)

Açık ormanlık alanlar, tarım arazileri ve bahçelerde yaşar. Ülkemizde yaz göçmenidir. Kış aylarında Afrika'ya göç eder. Ağaçlarda ve çalılıklarda yuva yapar.

Ala Doğan (*Falco vespertinus*) - VU (Vulnerable)

Açık alanlar, tarım arazileri ve sulak alanlarda yaşarlar. Ülkemizde yaz göçmeni ve geçit kuşudur. Kış aylarında Afrika'ya göç eder. Ağaçlarda yuva yapar.

Şekil 3: Nesli tehdit altında olan türlerden Aladoğan ve Üveyik

4.2. Önemli Kuş Türleri

Samanlı Dağları'nda görülen bazı önemli kuş türleri şunlardır:

Kara Ağaçkakan (*Dryocopus martius*): Yoğun ormanlık alanlarda yaşar ve ağaç kabuklarının altındaki böceklerle beslenir. Bölgenin sembolü olabilecek bir türdür.

Orman Alaca Ağaçkakanı (*Dendrocopos major*): Ormanlık alanlarda yaşar, ağaç kovuklarında yuva yapar.

Karakulaklı Kuyrukkakan (*Oenanthe hispanica*): Açık ormanlık alanlar ve kayalık bölgelerde yaşar ve böceklerle beslenir.

Şekil 4: Bölgenin ikonik türlerinden kara ağaçkakan

5. Samanlı Dağları'nda kuşlara yönelik tehlikeler ve alınması gereken önlemler

Habitat Kaybı:

Ormansızlaşma, enerji sağlanması için yapılan santraller ve açılan yolları, tarım alanlarının genişlemesi ve kentsel gelişim, Samanlı Dağları'ndaki kuşların doğal yaşam alanlarını tehdit etmektedir. Bu durum, kuşların üreme, beslenme ve barınma alanlarının azalmasına neden olur. Özellikle ormanlık alanların tahrip edilmesi, ağaçkakanlar ve baykuşlar gibi türlerin yaşam alanlarını kaybetmesine yol açar.

Kuşların yaşam alanlarını korumak için tehditlerin ortadan kaldırılması yanında özel alanlar koruma altına alınmalıdır. Bu alanlar, kuşların güvenli bir şekilde üreyebileceği ve beslenebileceği doğal ortamlar sağlar. Koruma alanlarının genişletilmesi ve mevcut alanların etkin yönetimi, kuş popülasyonlarının sürdürülebilirliğini destekler.

Bozulmuş habitatların restorasyonu, kuşların yaşam alanlarını geri kazanmalarına yardımcı olur. Ağaçlandırma projeleri ve sulak alanların iyileştirilmesi, kuşların barınma ve beslenme alanlarını artırır.

Enerji Santralleri ve Yollar

Bölgedeki önemli sorunlardan bir tanesi de uygun olmayan yerlere yapılan RES'lerdir. Bu santraller için açılan yollar, elektrik iletim hatları gibi uzantılar da kuşlar üzerindeki etkilerini artırmakta ve ölümlerle sonuçlanan sorunlara yol açmaktadır. Bölgenin hem göç hem üreme ve

beslenme alanı olması kuş türleri tarafından sıkça kullanılan bu önemli bölgede yapılacak her türlü tesisleşmenin etkisini daha şiddetli görmemize neden olmaktadır.

Elektrik iletim hatları ve tribünler kuşlar için mutlak ölüme sebebiyet verebilmektedir. Ayrıca Karadeniz uzantısı olan bu ormanların

habitatını parçalayıp nemsizleştirme gibi çok farklı etkilerle de orman sağlığının giderek azalarak bozulmasına sebebiyet vermesi ve kuşların üreme ve beslenme alanlarının kalmamasına neden olabilecektir. Yanlış yerlere kurulan RES'lerin kaldırılması yerlerinin rehabilite edilmesi, yeni kurulması planlanan RES'lerinde iptal edilmesi gerekmektedir.

İklim Değişikliği:

İklim değişikliği, kuşların göç yollarını ve üreme dönemlerini olumsuz etkileyebilir. Sıcaklık değişiklikleri ve aşırı hava olayları, kuşların hayatta kalma şansını azaltır. Örneğin, ilkbahar ve sonbahar aylarında yaşanan ani sıcaklık değişiklikleri, göçmen kuşların besin kaynaklarına erişimini zorlaştırabilir.

İklim değişikliği ile mücadele etmek için karbon emisyonlarını azaltmak gereklidir. Ayrıca, iklim değişikliğinin etkilerini azaltmak için adaptasyon stratejileri geliştirilmelidir. Bu stratejiler, kuşların göç yollarını ve üreme dönemlerini korumaya yönelik önlemleri içermelidir. İklim değişikliği ile mücadele eden canlılar için özellikle üreme alanları ve göç rotalarındaki sorunlar daha şiddetli bir etki yarattığından bu tehditlerin ortadan kaldırılması daha da önem arz etmektedir.

Kirlilik:

Su ve hava kirliliği, kuşların sağlığını ciddi şekilde tehdit eder. Özellikle pestisitler ve diğer kimyasallar, kuşların besin zincirine girerek zehirlenmelere yol açabilir. Sulak alanlardaki kirlilik, su kuşlarının yaşam alanlarını ve besin kaynaklarını olumsuz etkiler. Ormanlık alanlarda kirlilik yangınlara sebebiyet verdiği gibi orman sağlığını da bozmuş olur. Ayrıca organik kirlilik kaynaklı besin rekabeti de oluşabilir. Günümüzde sıkça bahsedilen mikroplastikler de kuşlarda ölümcül etkilere neden olabilmektedir.

Kirliliğini azaltmak için çevre dostu tarım uygulamaları ve endüstriyel atık yönetimi önemlidir. Pestisit ve kimyasal kullanımını azaltmak, kuşların sağlığını korumak için kritik öneme sahiptir. Ayrıca, su kaynaklarının korunması ve temizlenmesi, su kuşlarının yaşam alanlarını iyileştirir. Ormanlık alanlarda denetimlerin artırılması, günü birlik kullanımda gerekirse kısıtlamalara gidilmelidir.

Avlanma ve Kaçak Avcılık:

Yasa dışı avlanma ve kaçak avcılık, Samanlı Dağları'ndaki kuş popülasyonlarını doğrudan tehdit eder. Bu durum, özellikle nadir ve koruma altındaki türler için büyük bir tehlike oluşturur. Avlanma baskısı, kuşların üreme başarılarını ve popülasyon büyüklüklerini olumsuz etkiler.

Yasa dışı avlanma ve kaçak avcılıkla mücadele etmek için daha sıkı denetimler ve cezalar uygulanmalıdır. Ayrıca, halkın bilinçlendirilmesi ve eğitim programları ile avcılığın zararları hakkında farkındalık artırılmalıdır. Yerel toplulukların katılımı ve desteği, bu mücadelede önemli bir rol oynar.